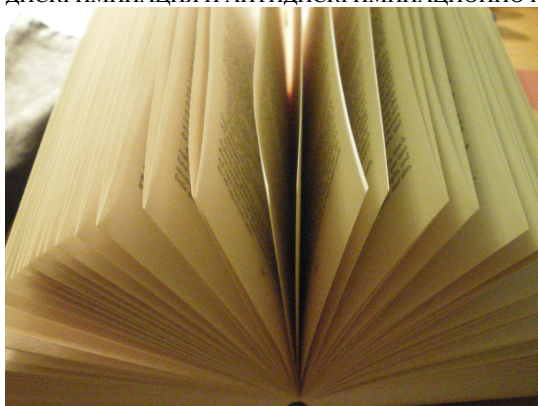

ДИСКРИМИНАЦИЯ И АНТИДИСКРИМИНАЦИОННО ПРАВО

Този раздел съдържа правни, криминологични и правно-психологически анализи на явления, свързани с мотивацията и механизмите на изпълнителните деяния при тежките престъпления срещу личността, афектните престъпления и престъпленията с дискриминационен мотив, на дискриминацията като граждански деликт и административно нарушение, както и на относимата съдебна практика.

I. АНТИДИСКРИМИНАЦИОННО ПРАВО. Предлаганата серия публикации включва аналитичното съдържание на три обучителни модула, изготвени от 23 автори по проект „Равенство – път към прогрес“, изпълняван от Комисията за защита от дискриминация и финансиран по [Програмата на Европейската Общност за заедост и социална солидарност – ПРОГРЕС \(2007-2013\)](#). Модулите са насочени към практикуващи юристи в областта на гражданското, административното и наказателното право. Те имат характер на научни монографични изследвания и включват общо 50 специализирани аналитични публикации, снабдени с практически интерактивни обучения.

Авторският колектив включва 23 специалисти, от които 6 са експерти на ФРП, изготвили 20 теми самостоятелно и 2 в съвместно. Научната редакция е извършена от д-р Мартин Белов, д-р Христо Христов и д-р Стоян Ставру от ФРП.

Въведение

1. **ГРАЖДАНСКОПРАВНА ЗАЩИТА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯ.** Публикациите са събрани в [Обучителен модул I „Антидискриминационно право – гражданскоправни аспекти \(версия в един документ\)“](#)

Съдържание:

- [1. Дискриминацията като социално явление – причини и механизми за проявяването ѝ. Иван Игов](#)
- [2. Дискриминация, стереотипи и предразсъдъци, враждебно слово, омраза, престъпления и инциденти с дискриминационен елемент. Петя Попова](#)
- [3. Въведение в правната уредба на защитата от дискриминация. доц.д-р Ирина Мулешкова](#)
- [4. Механизми за мониторинг на превенцията и защитата от дискриминация. Дяляна Гитева](#)
- [5. Основни положения в Закона за защита от дискриминация. Зора Генчева](#)
- [6. Пряка дискриминация. д-р Ива Пушкарлова](#)
- [7. Непряка дискриминация. д-р Ива Пушкарлова](#)
- [8. Разграничение между пряката и непряката дискриминация. д-р Ива Пушкарлова](#)
- [9. Тормоз. Петя Попова](#)
- [10. Сексуален тормоз. д-р Ива Пушкарлова](#)
- [11. Приспособяване на средата и мерки за изравняване на възможностите на хората с увреждания с оглед техните потребности. Анели Чобанова](#)
- [12. Дискриминация на хора с ментални увреждания. д-р Ива Пушкарлова, доц. д-р Владимир Велинов, дм](#)

[13. Подбуждане към дискриминация и враждебно слово. д-р Ива Пушкарлова](#)

[14. Расова сегрегация. Диляна Гитева](#)

[15. Преследване. Иво Емануилов, Петя Попова](#)

[16. Защитени признаци и дискриминация по асоциация. д-р Ива Пушкарлова, Петя Попова](#)

[17. Защита от дискриминация на юридически лица и сдружения на физически лица. Живко Желев](#)

[18. Множествена дискриминация. д-р Ива Пушкарлова](#)

[19. Равно възнаграждение за еднакъв или равностоеен труд. Диляна Гитева](#)

[20. Изключения от забраната за дискриминация и мерки за насърчаване на равенството. Диляна Гитева](#)

[21. Предмет на доказване, доказателствена тежест и доказателствени средства. София Разбойникова](#)

[22. Производства за защита от дискриминация пред КЗД. Анели Чобанова](#)

[23. Искови производства по чл.71 от Закон за защита от дискриминация. Олга Керелска](#)

[24. Искови производства по чл.74 от Закон за защита от дискриминация. Иво Емануилов](#)

[25. Оспорване на дискриминационни административни актове по реда на АПК. Павлина Найденова](#)

[26. Държавни такси и разноски в производствата за защита от дискриминация. Диляна Гитева](#)

[Препоръчителна съдебна практика. Модул I](#)

[Приложения](#)

2. НАКАЗАТЕЛНОПРАВНА ЗАЩИТА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯ

Публикациите са организирани в два модула:

[2.1. „Обучителен модул II „Антидискриминационно право – наказателноправни аспекти. За магистрати – версия в един документ“\)](#)

[Използвани съкращения](#)

Съдържание:

[1. Дискриминацията като социално явление – причини и механизми за проявяването ѝ. Петя Попова](#)

[2. Дискриминация, стереотипи и предрасъдъци, враждебно слово, омраза, престъпления и инциденти с дискриминационен елемент. Петя Попова](#)

[3. Въведение в правната уредба на защитата от дискриминация. доц.д-р Ирина Мулешкова, д-р Ива Пушкарлова](#)

[4. Механизми за мониторинг на престъпления и инциденти с дискриминационен елемент. Диляна Гитева](#)

[5. Престъпления с дискриминационен елемент \(„от омраза“\) – въведение, преглед, история и същност. д-р Ива Пушкарлова, Петя Попова](#)

[6. Идентифициране на престъпления с дискриминационен елемент. д-р Ива Пушкарлова, Петя Попова](#)

[7. Въздействие на престъпленията с дискриминационен елемент. Петя Попова, доц. д-р Владимир Велинов, дм](#)

[8. Законодателство за борба с престъпленията с дискриминационен елемент. д-р Ива Пушкарлова](#)

[9. Съдебна статистика на престъпленията с дискриминационен елемент. Пейчо Пеев](#)

[10. Слово на омразата. д-р Ива Пушкарлова](#)

[11. Насоки за първоначален отговор \(реакция\) на престъпленията с дискриминационен елемент. д-р Ива Пушкарлова, Радка Стоянова](#)

[12. Стратегии за разследване, събиране и съхраняване на доказателства за престъпления с дискриминационен елемент. Владимир Петров](#)

[13. Ролята на прокурора в наказателните производства с предмет престъпления с дискриминационен елемент. Янка Гочева](#)

[14. Роля на съда в наказателните производства за престъпления с дискриминационен мотив. Елена Авлева](#)

[15. Роля на неправителствените организации в борбата с престъпленията с дискриминационен мотив. Диляна Гитева](#)

[16. Обзорец преглед на международните стандарти за разследване и санкциониране на престъпления с дискриминационен мотив. Линко Кънчев](#)

[17. Общностни стратегии и отношения. Диляна Гитева](#)

[Приложения към Модул II](#)

2.2 Обучителен модул III „Антидискриминационно право – наказателноправни аспекти. За полицейски служители и разследващи полицай (версия в един документ). В този модул в отклонение от Модул II са разработени следните теми:

[6. Идентифициране на престъпления с дискриминационен елемент. д-р Ива Пушкарлова, Петя Попова, Любка Христова](#)

[7. Въздействие на престъпленията с дискриминационен мотив – криминологичен поглед. доц.д-р Владимир Велинов, дм., Петя Попова, Ирина Янева](#)

[9. Полицейска статистика на престъпленията с дискриминационен елемент. Тихомир Троянов](#)

[11. Първоначални действия на правоохранителните органи при престъпления с дискриминационен елемент. Тихомир Троянов](#)

[12. Стратегии за разследване, събиране и съхраняване на доказателства на престъпления с дискриминационен мотив. Тихомир Троянов](#)

[13. Роля на полицията в борбата с престъпленията с дискриминационен мотив. Тихомир Троянов](#)

[14. Ролята на прокурора в наказателните производства за престъпления от омраза. Тихомир Троянов](#)

II. Дискриминация по пол и полова ориентация (Ива Пушкарлова, ФРП, 24.12.2011 г.) Публикацията разглежда накратко признаците пол и полова ориентация като защитени признаци на различие, очертава проблемите, които практиката в Европа и САЩ среща при прилагането на антидискриминационна защита по тези признаци, като проследява развитието на правните решения в материята. Пълният текст на изследването ще бъде публикуван в сп. Общество и право, бр.9/2011 през декември 2011 г., поради което тук поместваме само негово резюме с цел да се подпомогне дискусията по поставените проблеми. В пълната версия на текста се предлага задълбочен анализ на цитираната съдебна практика, приобщена е допълнителна практика на ЕСПЧ и СЕО, анализирани са процесите в американското правораздаване.

III. „Мотивът на насилствените сексуални престъпления“ (Ива Пушкарлова, сп. Общество и право, октомври 2011 г.) Систематичните изследвания на субективните причини за насилствените сексуални престъпления започват в световната литература през 50-те години на XX век, но никога не достигат до обосновани заключения. Тъй като никога не определят понятието за мотив, т.нар. мотивационни теории всъщност обсъждат или несъзнавани нагласи и предразположености на дееца, относими към проблематиката на криминогенните рискови фактори, или свои методологически неиздържани догматични вярвания с произволен и предубеден характер, в които фактологията е заместена с впечатления. Публикацията предлага понятие за сексуален мотив, доказва съзнания му характер и го разграничава от специалната цел на престъплението и други престъпни мотиви (личен, хулигански, дискриминационен).

IV. „Организация / група против националното равенство и религиозната или политическата търпимост“ (Ива Пушкарлова, сп. Съвременен право, бр. 6/2007). Как наказателното право разглежда феномена на организирана дискриминационна престъпност? Какво означават понятията „проповядване“, „вражда“, „омраза“, „дискриминация“, „подбуждане“ и „насилие“ по смисъла на чл. 162 от НК? Общият психически процес на формиране на вината е емоционално наситен. Отношението на нетърпимост близко ли е до афектните състояния?